

Nog één jaar kruiskruiden! Voortzetting van het Kruiskruidenproject in 1997

In het voorjaarsnummer van *Gorteria* van 1996 werd het Kruiskruidenproject aangekondigd. Dit waarnemingenproject is opgezet door de KNNV in samenwerking met FLORON, het Natuurhistorisch Genootschap Limburg en de NJN, en had tot doel binnen één jaar een zo volledig mogelijk beeld te verkrijgen van de recente verspreiding van Bezemkruiskruid (*Senecio inaequidens*) en Moerasandijvie (*Tephroseria palustris*) in Nederland. Voor het project hebben we aparte waarnemingsformulieren gemaakt, die verspreid zijn via de tijdschriften van de betrokken organisaties. Een aantal afdelingen van de betrokken organisaties hebben nog weinig aandacht aan het project kunnen besteden. Daarom is besloten het project met nog één jaar te verlengen, zodat u ook in 1997 nog de kans heeft uw omgeving op het voorkomen van deze twee soorten af te zoeken!

Van **Bezemkruiskruid** kwamen in 1996 uiteindelijk heel wat waarnemingen binnen. Doordat deze soort vooral in de herfst opvalt als de gele bloemen nog enige tijd zichtbaar blijven in een overigens steeds kleurlozer omgeving, werden de meeste waarnemingen gedaan in de periode van eind september tot eind november. Figuur 1 is een weergave van de vondsten op het schaalniveau van een uurhok. De vondsten uit 1996 (Kruiskruidenproject; zwart vierkant) zijn weergegeven tegen een achtergrond van de vondsten in de periode 1975–1993 (FLORBASE-2b; grijs). We zien een aanzienlijke verdichting van de vindplaatsen, maar ook vele uurhokken waar de soort nog niet eerder werd aangetroffen. Het ziet er naar uit dat deze neofiet zich nog steeds verder weet uit te breiden, vooral in het noorden en zuidwesten van het land. Bij het project wordt ook informatie opgenomen over de standplaats waar de soort is waargenomen. Een eerste blik hierop bevestigt het beeld van deze soort als spoorwegbewoner, maar ook op diverse andere door de mens beïnvloede plaatsen, zoals (snel)wegbermen en in het stedelijk milieu is zij vaak aangetroffen.

Van **Moerasandijvie** zijn in FLORBASE-2a (1975–1993) veel meer vindplaatsen bekend dan van Bezemkruiskruid. Toch was het aantal waarnemingen van de Moerasandijvie in 1996 veel kleiner dan dat van Bezemkruiskruid. Er kwamen in 1996 via de kruiskruidformulieren slechts een kleine 100 meldingen van Moerasandijvie door, terwijl in FLORBASE-2a een kleine 1500 vindplaatsen (km-hokken) bekend zijn. Een relatief slechte score was echter ook te verwachten. Moerasandijvie is vanwege haar pionierskarakter namelijk zeer gevoelig voor sommatie van tijdelijke vindplaatsen over een groot aantal jaren. In Figuur 2 zijn de waarnemingen in 1996, apart van die in de periode 1975–1993, weergegeven op het schaalniveau van een uurhok. Opmerkelijk is dat ongeveer een derde van de uurhokken waarin de soort in het afgelopen jaar werd aangetroffen nieuw is. Zeker bij Moerasandijvie is het interessant te weten of de soort op de oude vindplaatsen daadwerkelijk verdwenen is. Natuurlijk is het ondoenlijk binnen één of twee jaar alle bekende vindplaatsen af te gaan. Wel hopen we dat er na afloop van de twee veldseizoenen een redelijke indruk ontstaat van het aantal vindplaatsen waar deze soort op een bepaald moment werkelijk voorkomt. We rekenen weer op veel waarnemingen!

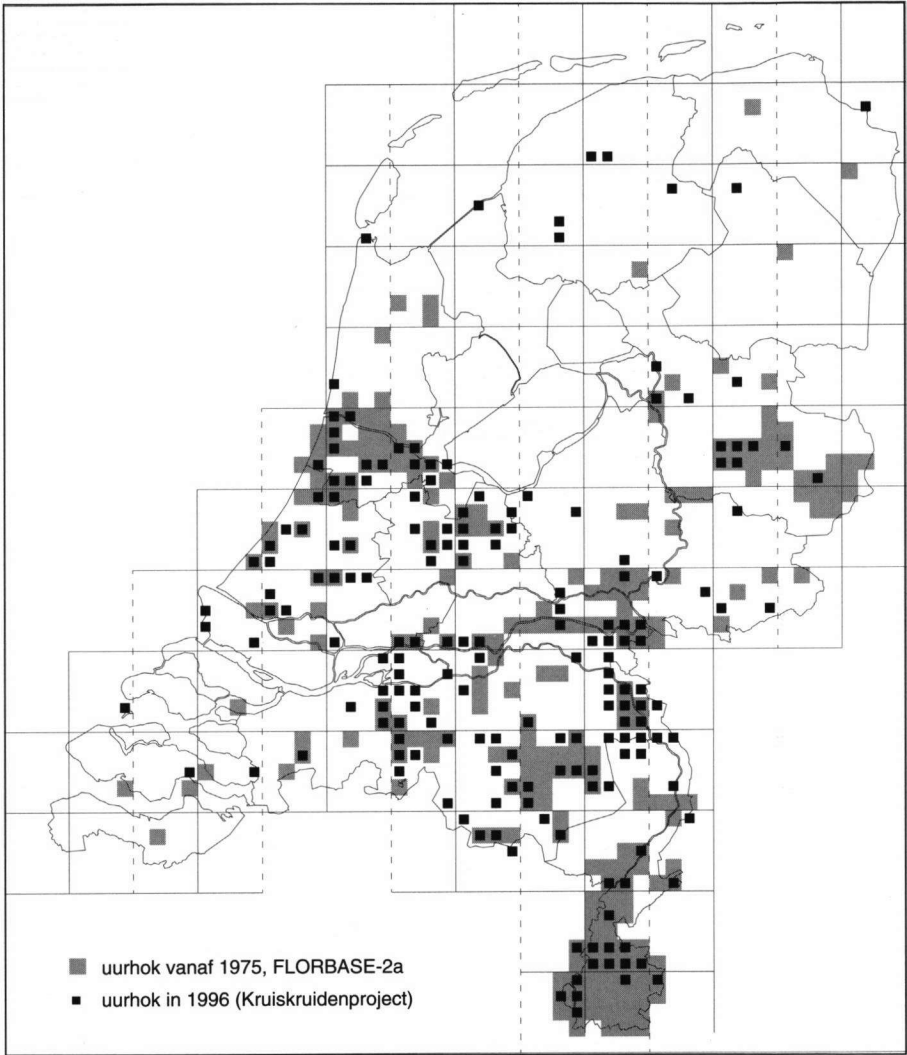

Fig. 1. De verspreiding van Bezemkruiskruid (*Senecio inaequidens*).

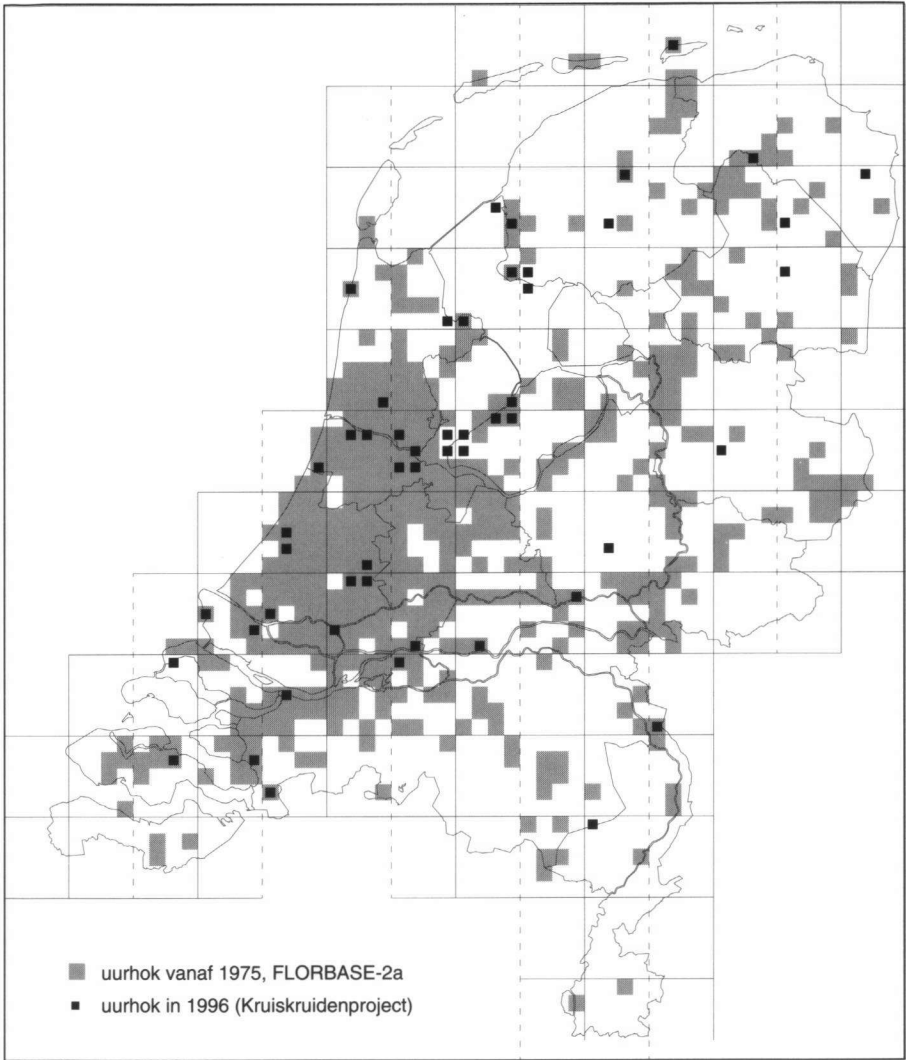

Fig. 2. De verspreiding van Moerasandijvie (*Tephroses palustris*).